

Gezamenlijk rapport over de ontwikkeling van de elektriciteits- en aardgasmarkten in België

Jaar 2024

1. Inleiding

In dit rapport wordt de evolutie getoond van verschillende indicatoren in de Belgische energiemarkt. De Belgische cijfers die worden weergegeven, bundelen de gegevens van alle bestuursniveaus. Een analyse van de gewestelijke en federale data is raadpleegbaar op de websites van de verschillende regulatoren. Op de prijzen wordt in dit rapport niet ingegaan. Daarvoor verwijzen we u graag naar de gezamenlijke studie¹ die we eerder dit jaar publiceerden en die een vergelijking maakt tussen de Europese energieprijzen en naar de verschillende rapporten en waarnemingen die door de regulatoren zijn gepubliceerd, elk binnen hun eigen bevoegdheidsdomein.

2. Evolutie van de marktcijfers voor België

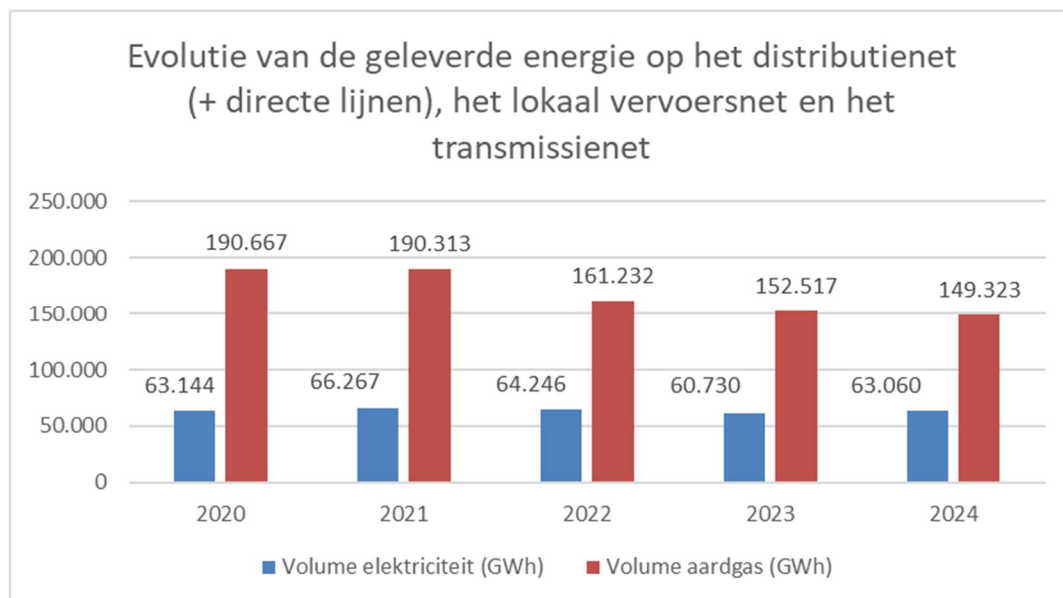
Geleverde energie

Figuur 1 toont de evolutie van de totale hoeveelheid geleverde energie op het distributienet (inclusief directe lijnen), het lokaal vervoersnet en het transmissienet. Voor aardgas zien we voor het derde jaar op rij een daling (- 2,09%) ten opzichte van het voorgaande jaar. Voor elektriciteit is er een stijging (+3,84%) vast te stellen ten opzichte van het voorgaande jaar.

Het is voor het eerst dat de afname van elektriciteit toeneemt terwijl de afname van aardgas daalt. Waar de afname van aardgas via het distributienet nog licht toenam in 2024 (+2,5%) kende vooral de aardgasafname via het vervoersnet, door elektriciteitsproducenten en grote industriële verbruikers, een significante daling (-7,2%). Dit strookt o.m. met de vaststelling dat de elektriciteitsproductie door gasgestookte installaties in 2024 met bijna 33% afnam ten opzichte van 2023².

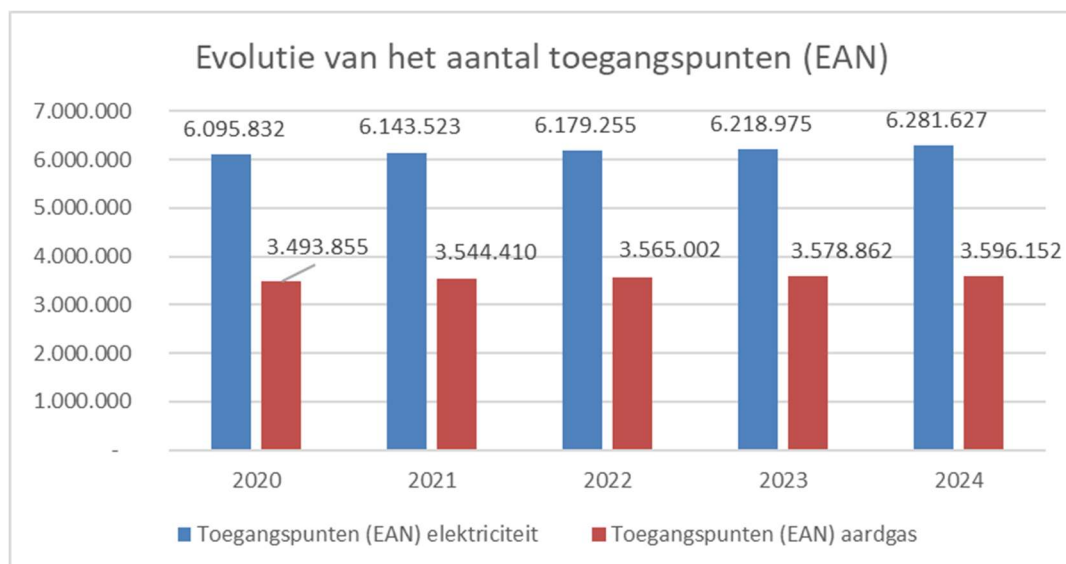
¹ De Europese vergelijking van elektriciteits- en gasprijzen voor huishoudelijke, kleine professionele en grote industriële verbruikers, is terug te vinden op de websites van de [CREG](#), [Vlaamse Nutsregulator](#) en [Brugel](#).

² [CREG study on the functioning and price evolution of the Belgian wholesale electricity market - Monitoring Report 2024](#).

Figuur 1: Evolutie van de geleverde energie op het distributienet, het lokaal vervoersnet en het transmissienet

Naast de geleverde hoeveelheid energie kunnen we ook de evolutie bekijken van het aantal toegangspunten (= EAN's) in België. Figuur 2 toont dat zowel voor elektriciteit als voor aardgas het aantal toegangspunten gestegen is tot op een niveau van 6.281.627 toegangspunten voor elektriciteit en 3.596.152 toegangspunten voor aardgas.

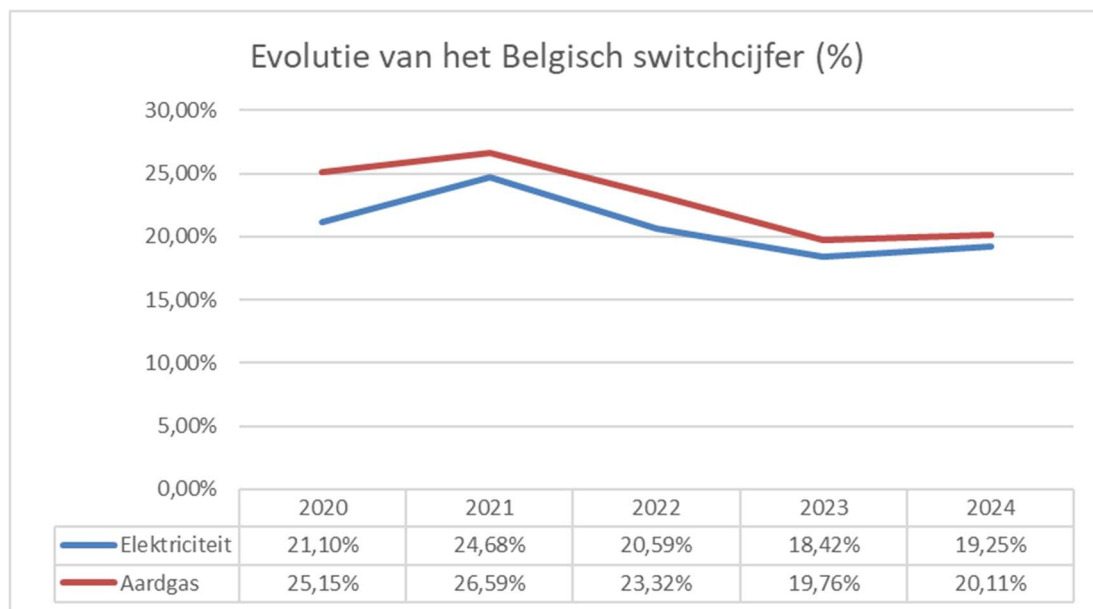

Figuur 2: Evolutie van het aantal toegangspunten (EAN)

Leverancierswissels en concentratiegraad

Figuur 3 toont het aandeel elektriciteits- en aardgasklanten dat van energieleverancier³ veranderde in de laatste jaren in België.

Zowel voor elektriciteit als voor aardgas komt in 2024 een einde aan de dalende trend die vanaf 2022 zichtbaar was. De evolutie van de switchcijfers verschilt tussen de regio's naargelang het marktsegment en het energietype. Voor heel België gaat de switchgraad op de elektriciteitsmarkt er in 2024 met 0,8 procentpunt op vooruit ten opzichte van 2023. Op de aardgasmarkt gaat het om een beperktere stijging van 0,3 procentpunt.

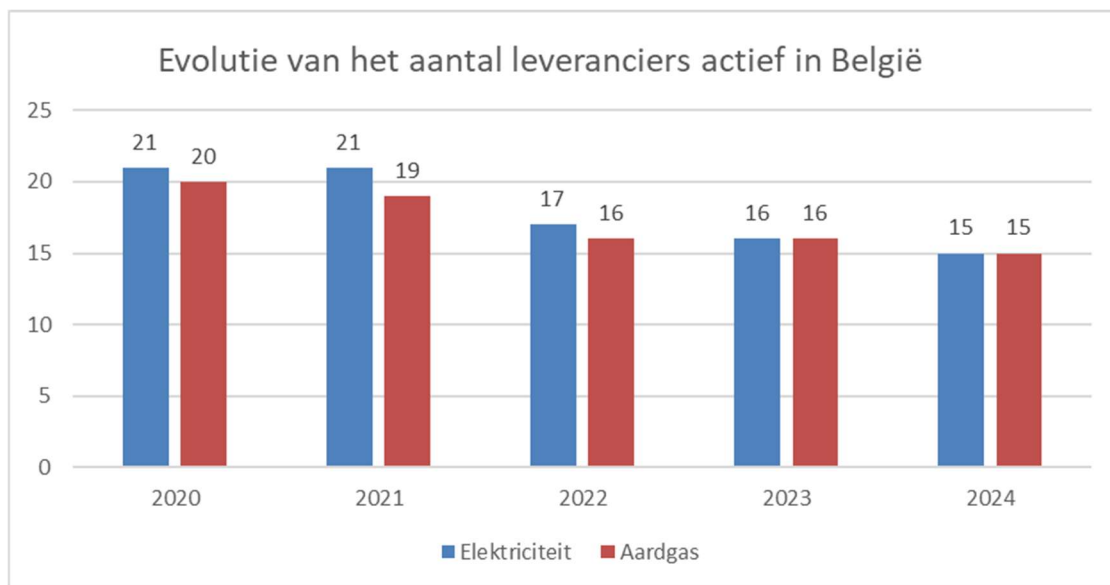

Figuur 3: Evolutie van het Belgisch switchcijfer voor elektriciteit en aardgas

Hoewel een geliberaliseerde markt een voldoende hoge wisselactiviteit nodig heeft om de gewenste positieve effecten voor de energieafnemers te realiseren, oefent deze concurrentie ook druk uit op de winstmarges van de energieleveranciers. Het is dan ook belangrijk om op lange termijn te voorkomen dat dit een negatieve impact heeft op innovatie, de toetreding van nieuwe leveranciers tot de markt en de duurzame werking van deze energiemarkt.

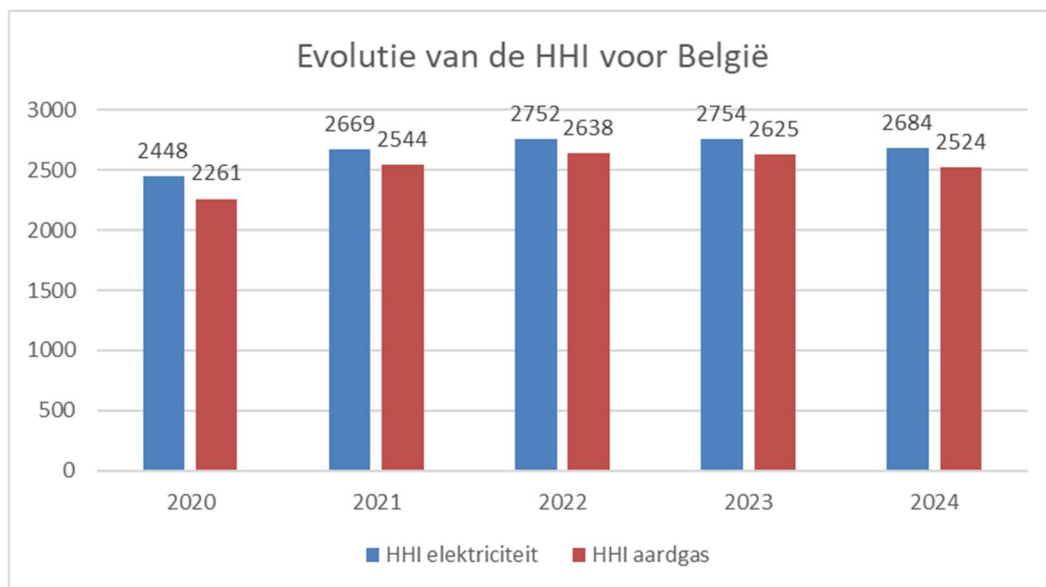
³ Een 'leverancierswissel' of 'switch' wordt gedefinieerd als elke bewuste keuze van een elektriciteits- of aardgasklant om over te stappen naar een andere energieleverancier, opgevolgd door de regulatoren op niveau van het toegangspunt. Nieuwe toegangspunten (als gevolg van een nieuwe aansluiting), bewegingen van klanten die bij de distributienetbeheerder terecht komen in het kader van de openbare dienstverplichtingen, bewegingen van klanten die van contract veranderen bij de huidige leverancier en verhuisbewegingen die op niveau van het toegangspunt geen leverancierswissel teweegbrengen, worden hierbij niet meegeteld.

De concurrentiegraad van een markt laat zich meten aan de hand van het aantal actieve leveranciers. Figuur 4 toont de evolutie van de laatste vijf jaren van het aantal actieve leveranciers in België, dit betekent dus het aantal leveranciers dat actief was in zowel Brussel, Wallonië en Vlaanderen. Het aantal leveranciers dat actief was op de Belgische markt daalde in 2024 licht ten opzichte van het voorgaande jaar.

Figuur 4: Evolutie van het aantal leveranciers actief in heel België, meer bepaald in Vlaanderen, Brussel én Wallonië.

De concentratiegraad van de energiemarkt kan ook beoordeeld worden aan de hand van de Herfindahl-Hirschman index (HHI). De HHI houdt rekening met het aantal aanbieders, alsook met hun grootte en kan variëren tussen 0, perfecte mededinging en 10.000, een monopolie. Markten met een HHI lager dan 2.000 worden beschouwd als concurrentieel. Wanneer de HHI echter boven 2.500 stijgt, vormt dit een risico voor de marktwerking. Figuur 5 toont de evolutie van de HHI gebaseerd op het aantal toegangspunten voor de energiemarkt in België, uitgesplitst voor elektriciteit en aardgas. Deze grafiek toont duidelijk dat de concurrentiegraad in de aardgasmarkt steeds iets hoger ligt dan in de markt voor elektriciteit. In 2024 verbeterde de concurrentie op de elektriciteitsmarkt licht. De verbetering op de aardgasmarkt is meer aanzienlijk. Voor elektriciteit en aardgas ligt de HHI nog steeds boven 2.500. Na 2020 werden er steeds waarden boven de kaap van 2.500 genoteerd. De verslechtering van de concurrentiegraad sinds 2021 is deels te wijten aan een aantal overnames en faillissementen. Daarnaast is er ook de impact van een aantal (beleids)beslissingen waardoor de Belgische energiemarkt voor leveranciers minder interessant wordt. Enerzijds moeten leveranciers aan strengere regels voldoen om tot de markt toe te kunnen treden. Anderzijds neemt het aantal openbare dienstverplichtingen dat op hen rust toe, met name in het Waalse en Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Hierdoor slinken hun winstmarges.

Figuur 5: Evolutie van de Herfindahl-Hirschman Index (gebaseerd op het aantal toegangspunten) voor België

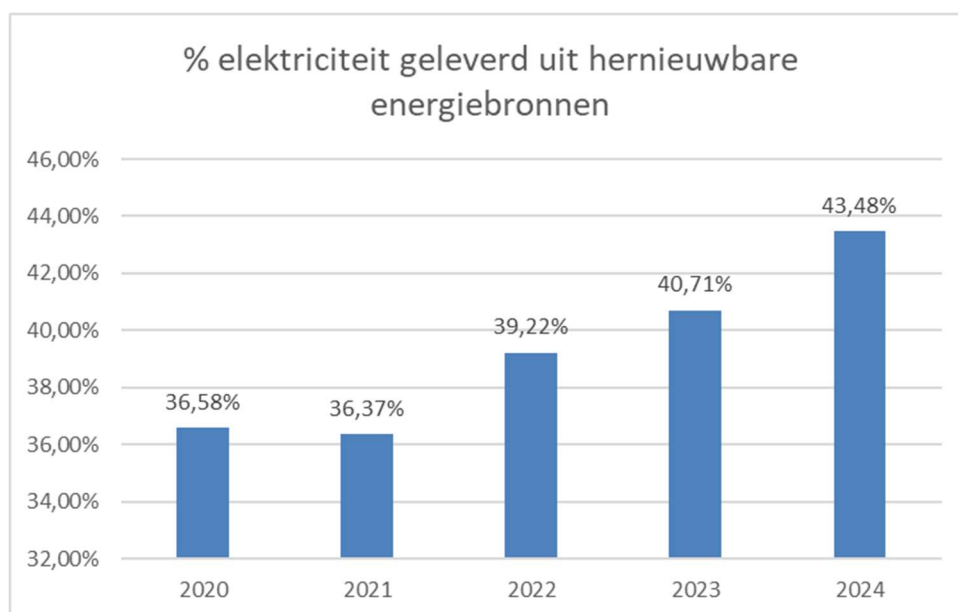
Ten slotte worden in de bijlage van dit rapport de marktaandelen weergegeven op basis van de hoeveelheid geleverde energie en op basis van het aantal toegangspunten. Er wordt enerzijds een verdeling getoond per gewest en anderzijds de Belgische cijfers. Uit deze grafieken kunnen we afleiden dat de historische leveranciers Engie Electrabel en Luminus nog steeds een groot deel van de markt belevaren in Vlaanderen en Wallonië, maar dat ook de marktaandelen van de kleinere spelers stijgen. In Brussel zijn de grootste spelers Engie Electrabel en TotalEnergies Power & Gas Belgium. Er moet worden opgemerkt dat de top 5 van leveranciers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest al bijna tien jaar ongewijzigd blijft, wat wijst op een gebrek aan vernieuwing van het aanbod en een zwakke concurrentiedynamiek.

3. Hernieuwbare energie

Via de jaarlijkse eindafrekening krijgt elke eindafnemer informatie over de oorsprong van de elektriciteit die door zijn leverancier wordt geleverd: de zogenaamde "fuel mix" of energiemix.

De regionale regulatoren staan in voor de controle en goedkeuring van de *fuel mix* die elke leverancier jaarlijks rapporteert. Voor elektriciteit die wordt geproduceerd op basis van hernieuwbare energiebronnen is deze controle gebaseerd op het gebruik van garanties van oorsprong (GO's) die op Europese schaal kunnen worden verhandeld. De Belgische regulatoren, met uitzondering van de Waalse regulator⁴, zijn ook verantwoordelijk voor het uitgeven van garanties van oorsprong voor elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen in België.

Figuur 6 toont de evolutie van het aandeel elektriciteit dat wordt geleverd uit hernieuwbare energiebronnen. In 2024 is het percentage elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar. In totaal werd 43,48% van de geleverde elektriciteit in België geproduceerd met hernieuwbare bronnen. Het aandeel van hernieuwbare energie in het aanbod is 61,33% in Brussel, 44,10% in Vlaanderen en 38,45% in Wallonië.

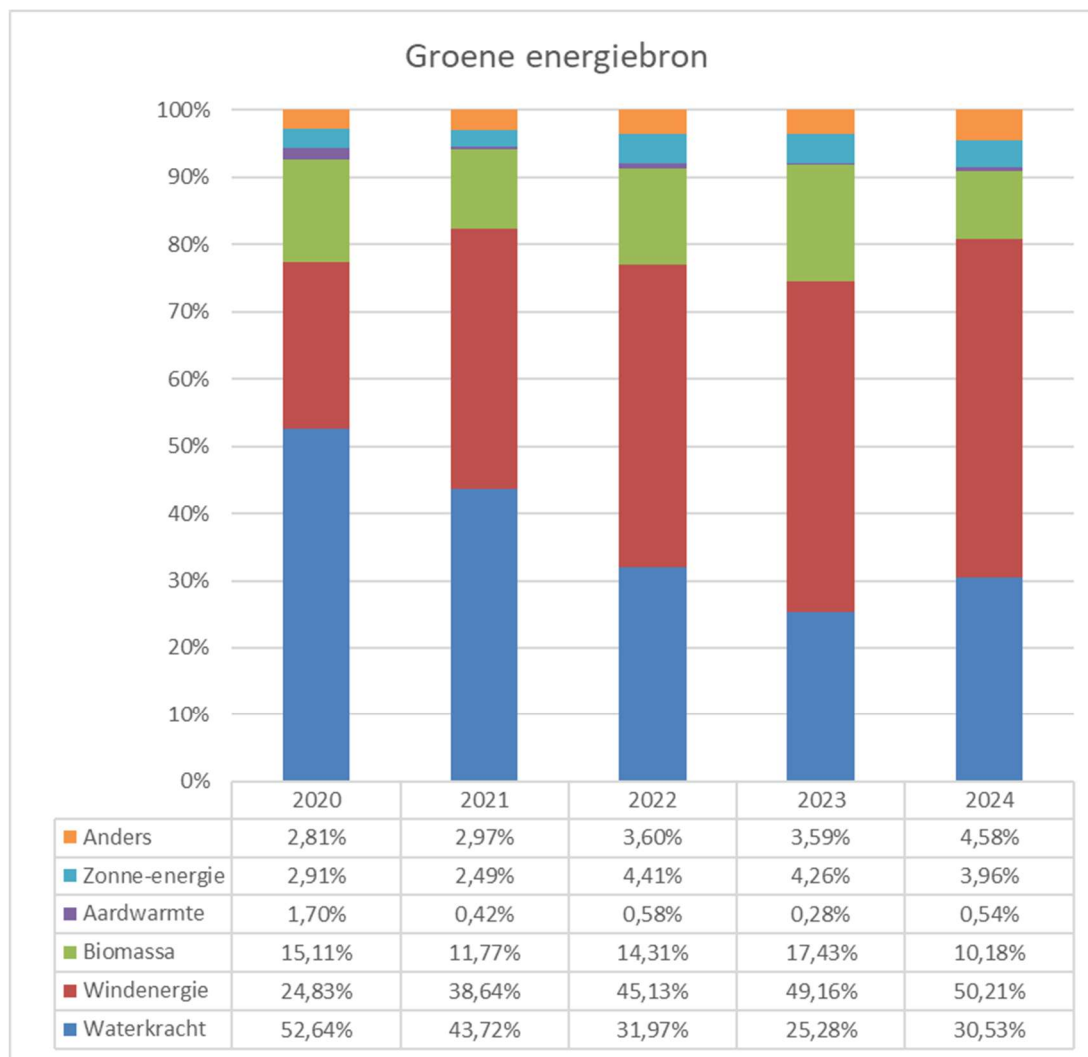

Figuur 6: Evolutie van het aandeel hernieuwbare elektriciteit in België

In 2024 is het grootste deel van de geleverde hernieuwbare elektriciteit afkomstig van productie uit windenergie (ongeveer 50%).

⁴ Sinds 1 mei 2019 is de toekenning van de garanties van oorsprong de verantwoordelijkheid van de administratie van de *Service Public de Wallonie* die bevoegd is voor energie.

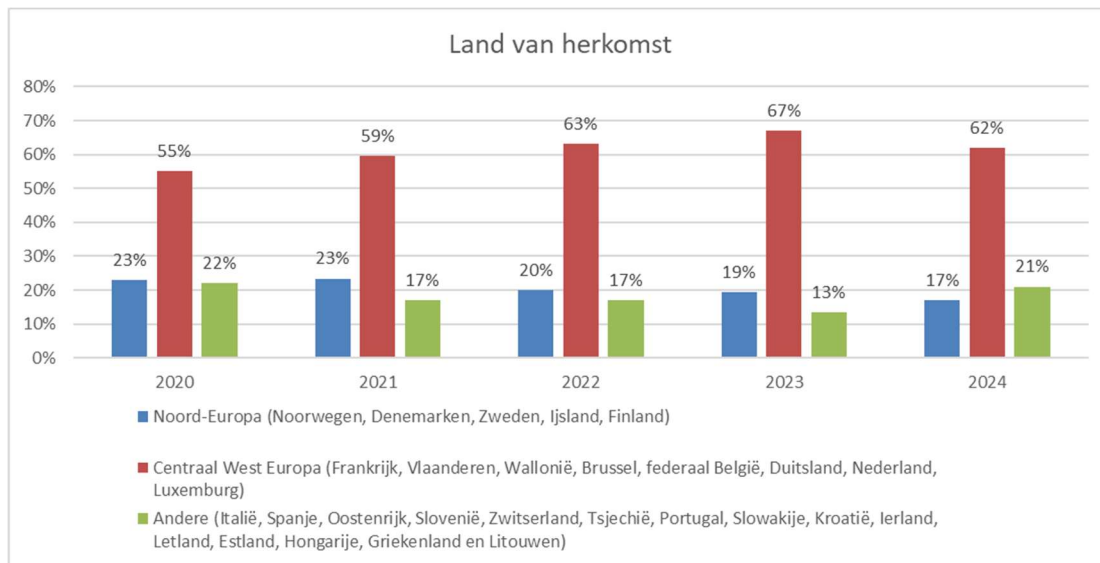
Het aandeel elektriciteit dat wordt opgewekt door waterkrachtcentrales ligt nu rond de 31%. Het aandeel van elektriciteit uit biomassa is in vergelijking met 2023 gedaald en bedraagt nu ongeveer 10%.

Figuur 7: Evolutie van de energiebronnen van de geleverde elektriciteit

De meeste garanties van oorsprong die in België worden gebruikt (62%) komen uit Centraal-West-Europa of de "CWE"-zone (in volgorde van belangrijkheid: federaal België, Vlaanderen, Wallonië, Frankrijk, Duitsland, Nederland, Brussel en Luxemburg). 47% van de garanties van oorsprong die in België worden gebruikt komen uit België.

Het aandeel van de garanties van oorsprong uit Noord-Europa (Noorwegen, Denemarken, Zweden, IJsland en Finland) ligt rond de 17%. Dit aandeel ligt iets lager dan vorig jaar. Ten slotte is het aandeel van de garanties van oorsprong uit landen die onder de categorie 'Andere' vallen aanzienlijk gestegen ten opzichte van vorig jaar en bedraagt nu 21%.

Figuur 8: Evolutie van het land van herkomst van de geleverde elektriciteit

Het is belangrijk op te merken dat slechts een gedeelte van de in België geproduceerde hernieuwbare elektriciteit verhandelbare garanties van oorsprong heeft. Geproduceerde elektriciteit die men zelf verbruikt, of die hiermee gelijkgesteld is (via de terugdraaiende teller), krijgt immers geen verhandelbare garanties van oorsprong.

Voor meer informatie over dit gezamenlijk rapport:

CREG +32 (0)497 52 77 62
press@creg.be

CWape Anne-Elisabeth Sprimont, woordvoester
+32 (0)479 88 60 97
aesp@cwape.be

BRUGEL Adeline Moerenhout, communicatieadviseur
+32 (0)2 563 02 26
amoerenhout@brugel.brussels

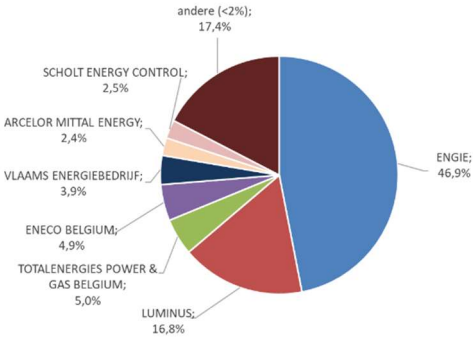
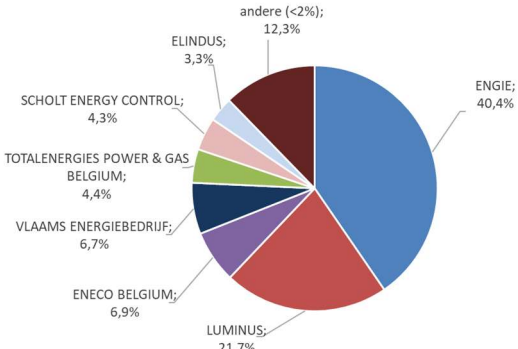
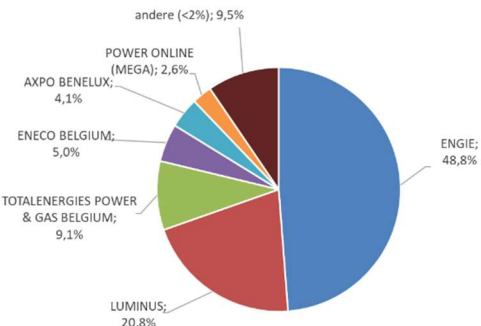
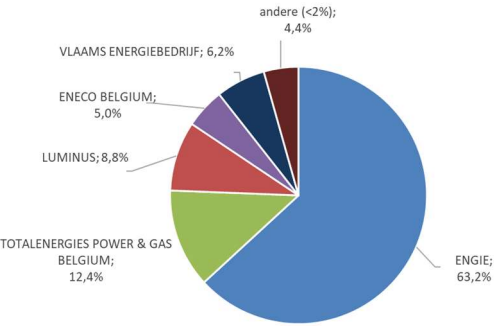
Vlaamse Nutsregulator Barbara Janssens, woordvoerder
+32 (0)2 897 27 52
pers@vlaamsenutsregulator.be

De ontwikkeling van de elektriciteits- en aardgasmarkten in België

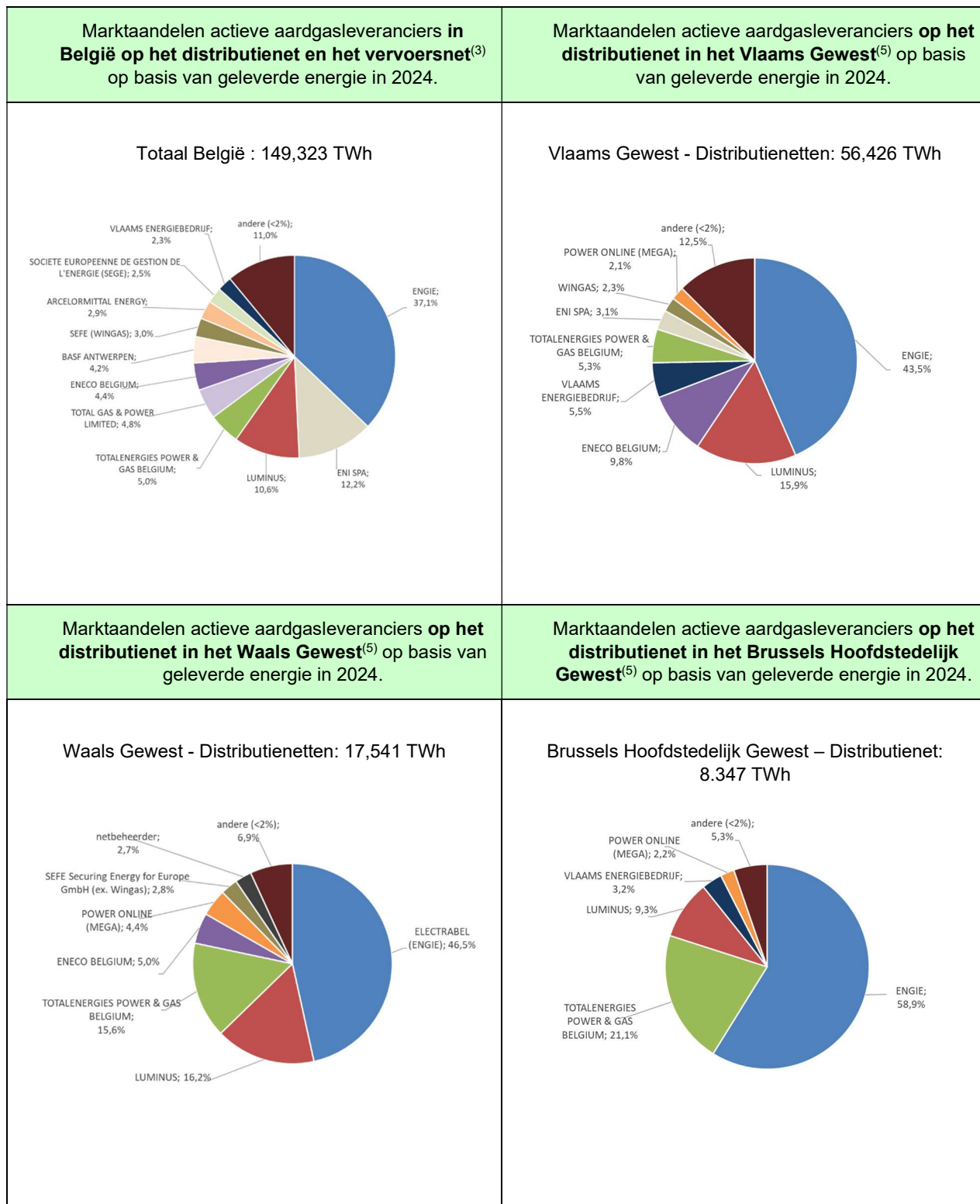
Jaar 2024

Marktstatistieken

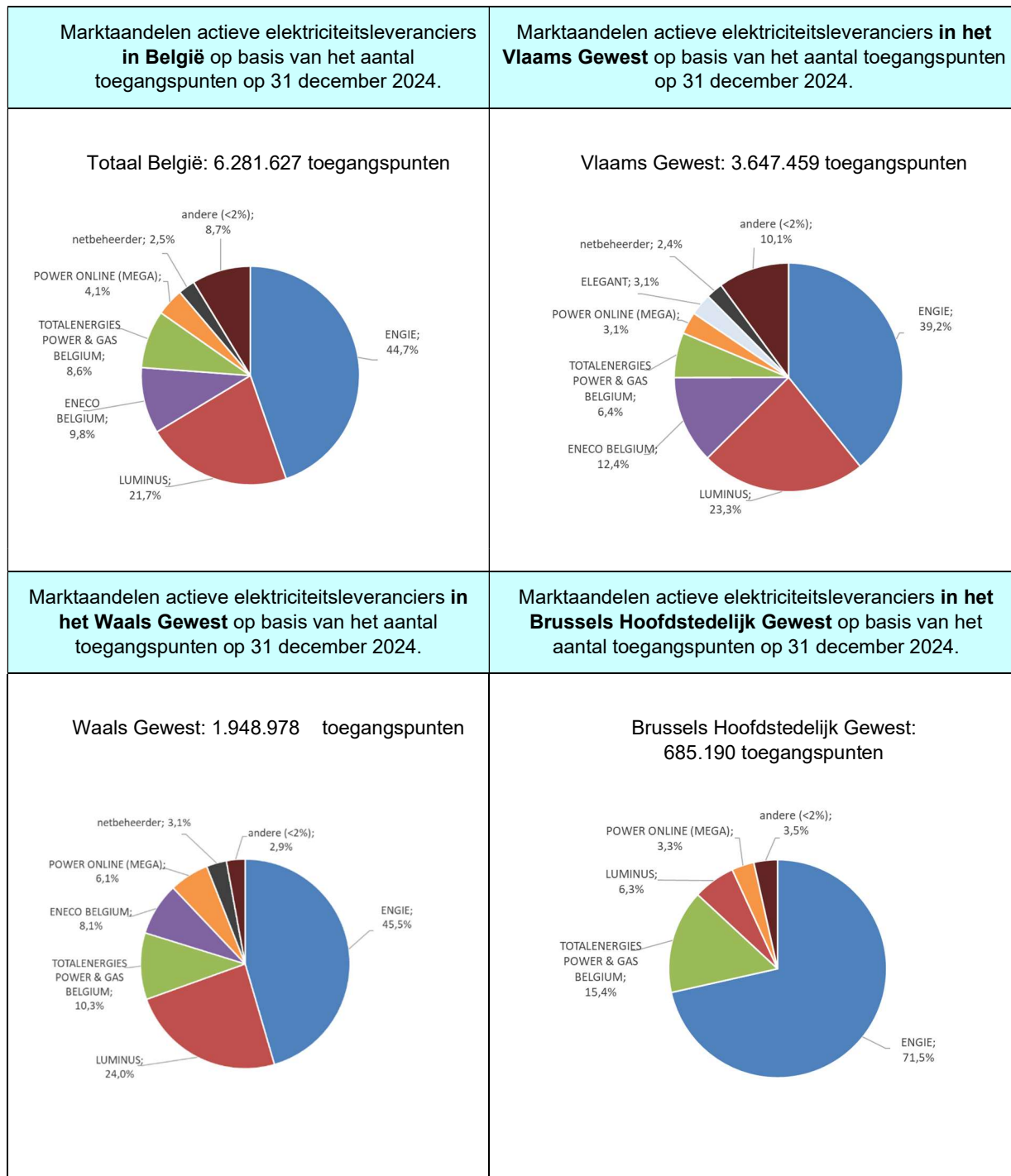
I. MARKTAANDELEN VAN DE ACTIEVE ELEKTRICITEITSLEVERANCIERS OP BASIS VAN GELEVERDE ENERGIE ⁽¹⁾⁽²⁾

Marktaandelen actieve elektriciteitsleveranciers in België op het distributie-, plaatselijk vervoer- en transmissienet ⁽³⁾⁽⁴⁾ op basis van de geleverde energie in 2024 Totaal België: 63,060 TWh <table border="1"> <thead> <tr> <th>Supplier</th> <th>Market Share (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>ENGIE</td><td>46,9%</td></tr> <tr><td>LUMINUS</td><td>16,8%</td></tr> <tr><td>andere (<2%)</td><td>17,4%</td></tr> <tr><td>SCHOLT ENERGY CONTROL</td><td>2,5%</td></tr> <tr><td>ARCELOR MITTAL ENERGY</td><td>2,4%</td></tr> <tr><td>VLAAMS ENERGIEBEDRIJF</td><td>3,9%</td></tr> <tr><td>ENECO BELGIUM</td><td>4,9%</td></tr> <tr><td>TOTALENERGIES POWER & GAS BELGIUM</td><td>5,0%</td></tr> </tbody> </table>	Supplier	Market Share (%)	ENGIE	46,9%	LUMINUS	16,8%	andere (<2%)	17,4%	SCHOLT ENERGY CONTROL	2,5%	ARCELOR MITTAL ENERGY	2,4%	VLAAMS ENERGIEBEDRIJF	3,9%	ENECO BELGIUM	4,9%	TOTALENERGIES POWER & GAS BELGIUM	5,0%	Marktaandelen actieve elektriciteitsleveranciers op het distributienet en het plaatselijk vervoernet in het Vlaams Gewest⁽⁵⁾ op basis van geleverde energie in 2024. Vlaams Gewest – Distributienetten en lokaal transportnet: 31,626 TWh <table border="1"> <thead> <tr> <th>Supplier</th> <th>Market Share (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>ENGIE</td><td>40,4%</td></tr> <tr><td>LUMINUS</td><td>21,7%</td></tr> <tr><td>andere (<2%)</td><td>12,3%</td></tr> <tr><td>ELINDUS</td><td>3,3%</td></tr> <tr><td>SCHOLT ENERGY CONTROL</td><td>4,3%</td></tr> <tr><td>TOTALENERGIES POWER & GAS BELGIUM</td><td>4,4%</td></tr> <tr><td>VLAAMS ENERGIEBEDRIJF</td><td>6,7%</td></tr> <tr><td>ENECO BELGIUM</td><td>6,9%</td></tr> </tbody> </table>	Supplier	Market Share (%)	ENGIE	40,4%	LUMINUS	21,7%	andere (<2%)	12,3%	ELINDUS	3,3%	SCHOLT ENERGY CONTROL	4,3%	TOTALENERGIES POWER & GAS BELGIUM	4,4%	VLAAMS ENERGIEBEDRIJF	6,7%	ENECO BELGIUM	6,9%
Supplier	Market Share (%)																																				
ENGIE	46,9%																																				
LUMINUS	16,8%																																				
andere (<2%)	17,4%																																				
SCHOLT ENERGY CONTROL	2,5%																																				
ARCELOR MITTAL ENERGY	2,4%																																				
VLAAMS ENERGIEBEDRIJF	3,9%																																				
ENECO BELGIUM	4,9%																																				
TOTALENERGIES POWER & GAS BELGIUM	5,0%																																				
Supplier	Market Share (%)																																				
ENGIE	40,4%																																				
LUMINUS	21,7%																																				
andere (<2%)	12,3%																																				
ELINDUS	3,3%																																				
SCHOLT ENERGY CONTROL	4,3%																																				
TOTALENERGIES POWER & GAS BELGIUM	4,4%																																				
VLAAMS ENERGIEBEDRIJF	6,7%																																				
ENECO BELGIUM	6,9%																																				
Marktaandelen actieve elektriciteitsleveranciers op de distributienetten en het plaatselijk vervoernet in het Waals Gewest⁽⁵⁾ op basis van geleverde energie in 2024. Waals Gewest – Distributienetten en lokaal transportnet: 13,879 TWh <table border="1"> <thead> <tr> <th>Supplier</th> <th>Market Share (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>ENGIE</td><td>48,8%</td></tr> <tr><td>LUMINUS</td><td>20,8%</td></tr> <tr><td>andere (<2%)</td><td>9,5%</td></tr> <tr><td>POWER ONLINE (MEGA)</td><td>2,6%</td></tr> <tr><td>AXPO BENELUX</td><td>4,1%</td></tr> <tr><td>ENECO BELGIUM</td><td>5,0%</td></tr> <tr><td>TOTALENERGIES POWER & GAS BELGIUM</td><td>9,1%</td></tr> </tbody> </table>	Supplier	Market Share (%)	ENGIE	48,8%	LUMINUS	20,8%	andere (<2%)	9,5%	POWER ONLINE (MEGA)	2,6%	AXPO BENELUX	4,1%	ENECO BELGIUM	5,0%	TOTALENERGIES POWER & GAS BELGIUM	9,1%	Marktaandelen actieve elektriciteitsleveranciers op het distributienet en het regionale vervoernet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest⁽⁵⁾ op basis van geleverde energie in 2024. Brussels Hoofdstedelijk Gewest – Distributienet en regionaal transportnet: 3,881 TWh <table border="1"> <thead> <tr> <th>Supplier</th> <th>Market Share (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>ENGIE</td><td>63,2%</td></tr> <tr><td>LUMINUS</td><td>8,8%</td></tr> <tr><td>andere (<2%)</td><td>4,4%</td></tr> <tr><td>VLAAMS ENERGIEBEDRIJF</td><td>6,2%</td></tr> <tr><td>ENECO BELGIUM</td><td>5,0%</td></tr> <tr><td>TOTALENERGIES POWER & GAS BELGIUM</td><td>12,4%</td></tr> </tbody> </table>	Supplier	Market Share (%)	ENGIE	63,2%	LUMINUS	8,8%	andere (<2%)	4,4%	VLAAMS ENERGIEBEDRIJF	6,2%	ENECO BELGIUM	5,0%	TOTALENERGIES POWER & GAS BELGIUM	12,4%						
Supplier	Market Share (%)																																				
ENGIE	48,8%																																				
LUMINUS	20,8%																																				
andere (<2%)	9,5%																																				
POWER ONLINE (MEGA)	2,6%																																				
AXPO BENELUX	4,1%																																				
ENECO BELGIUM	5,0%																																				
TOTALENERGIES POWER & GAS BELGIUM	9,1%																																				
Supplier	Market Share (%)																																				
ENGIE	63,2%																																				
LUMINUS	8,8%																																				
andere (<2%)	4,4%																																				
VLAAMS ENERGIEBEDRIJF	6,2%																																				
ENECO BELGIUM	5,0%																																				
TOTALENERGIES POWER & GAS BELGIUM	12,4%																																				

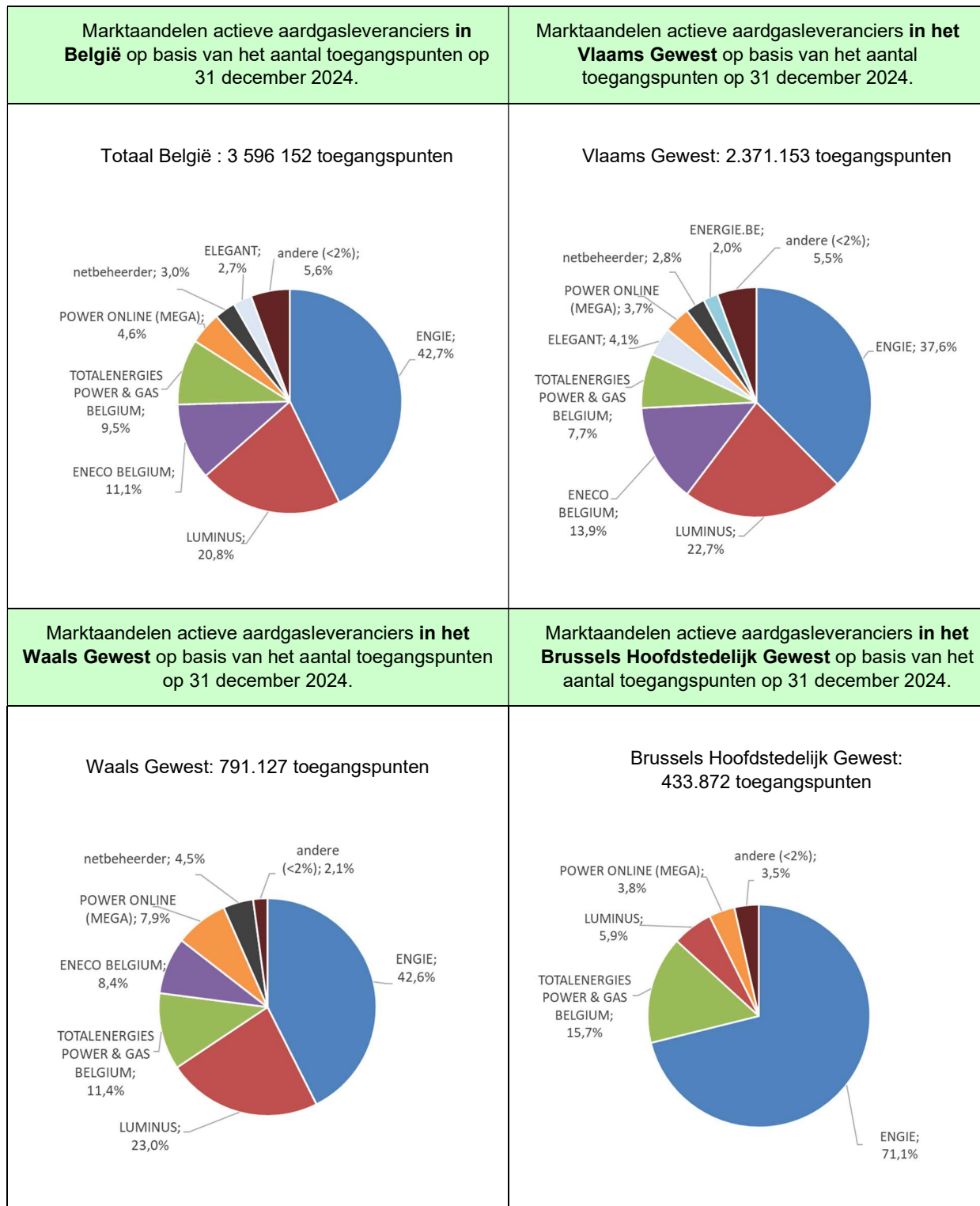
II. MARKTAANDELEN VAN DE ACTIEVE AARDGASLEVERANCIERS OP BASIS VAN GELEVERDE ENERGIE ⁽¹⁾⁽²⁾

MARKTAANDELEN VAN DE ACTIEVE ELEKTRICITEITSLIVERANCIERS OP BASIS VAN HET AANTAL BELEVERDE TOEGANGSPUNTEN

IV. MARKTAANDELEN VAN DE ACTIEVE AARDGASLEVERANCIERS OP BASIS VAN HET AANTAL BELEVERDE TOEGANGSPUNTEN

- (1) Onder 'actieve leveranciers in 2024' verstaan we die leveranciers die effectief energie hebben geleverd in 2024. Leveranciers die in 2024 leveringscontracten hebben afgesloten die ingaan vanaf 2025, zijn dus niet opgenomen.
- (2) De marktaandelen zijn berekend op basis van de hoeveelheid energie (in TWh) geleverd door iedere leverancier en door de netbeheerders aan eindafnemers tussen 1 januari 2024 en 31 december 2024. Die gegevens kunnen lichtjes afwijken van de gegevens meegedeeld door de netbeheerders. De gegevens zijn in sommige gevallen nog te valideren omwille van de toepassing van verschillende allocatiemethoden door de verschillende netbeheerders.
- (3) In deze grafiek worden de gegevens met betrekking tot de distributienetten en het transmissienet in de drie gewesten geaggregeerd.
- (4) Deze cijfers houden geen rekening met de energie geïnjecteerd door lokale productie-eenheden.
- (5) In deze grafiek worden enkel gegevens opgenomen met betrekking tot de levering aan klanten aangesloten op distributienetten (alook, voor wat betreft elektriciteit op de lokale transmissienetten).

Deze rapportering is gebaseerd op gegevens ontvangen van de verschillende leveranciers en netbeheerders. De CREG, Vlaamse Nutsregulator, CWAPE en BRUGEL kunnen geenszins aansprakelijk worden gesteld voor de juistheid van de in deze rapportering gepubliceerde gegevens. De voorstelling van de gegevens doet geenszins afbreuk aan de bevoegdheidsverdeling tussen noch aan de rechten en plichten van de federale en de gewestelijke overheden.